

Algemeen

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen.

Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Grote drukte verhinderde mij dit keer om de Nieuwsbrief gisteren (zondag) te schrijven. Wat in het vat zit verzuurt niet: bij deze alsnog!

Thema voor deze Nieuwsbrief is: de inrichting van een ontwerpraadsbesluit

Algemeen

De raad produceert zijn output in één vorm: het raadsbesluit. Zonder raadsbesluit geen raad.

Een raadsbesluit kan uitsluitend tot stand komen tijdens een raadsvergadering die is uitgeschreven en georganiseerd volgens de artikelen 19 e.v. van de Gemeentewet.

Als de raad buiten deze setting ergens iets van wil vinden kan dat hoogstens op het niveau van een raadslid. En zoals één zwaluw geen zomer maakt, maakt één raadslid geen raadsbesluit.

Dit laatste overigens met één uitzondering: de zogeheten “tweede” raadsvergadering. Deze wordt uitgeschreven als de eerste raadsvergadering niet kan worden geopend vanwege het ontbreken van het vergaderquorum.

Die tweede raadsvergadering, die wordt uitgeschreven conform artikel 20 lid 2 Gemeentewet, gaat altijd door. Ook al komt er maar één raadslid opdraven.

Tijdens die tweede raadsvergadering geldt geen stemquorum en ook geen besluitquorum. Dat ene raadslid vermag dan juridisch volwaardige raadsbesluiten nemen (al dan niet geamendeerd, door hemzelf).

Kan de raad besluiten in een vergadering waaraan meer gemeenteraden deelnemen?

Van deze tijd is, dat intergemeentelijk wordt vergaderd over onderwerpen die intergemeentelijke belangen omvatten. Of gewoon ter voorbereiding op een herindeling.

Heel efficiënt, maar biedt de Gemeentewet die ruimte wel?

Het antwoord luidt (helaas): nee de Gemeentewet is opgezet en ingericht naar raadsvergaderingen binnen en ten behoeve van één gemeente.

Intergemeentelijk genomen besluiten, waaraan meer gemeenteraden deelnemen, hebben geen enkele status. Een intergemeentelijke bijeenkomst kan nimmer de status van raadsvergadering hebben.

Consequentie hiervan is, dat er ook geen immuniteit geldt, en dat van een besloten vergadering met opleggen van geheimhouding ook geen sprake kan zijn.

Wat is het voorwerp van raadsbesluit?

De raad komt tot een raadsbesluit aan de hand van een ontwerpraadsbesluit. Het is goed om stil te staan bij de inhoud van dat ontwerpbesluit.

Immers, het systeem dat de Gemeentewet kent om te komen tot een raadsbesluit stelt eisen aan zo'n ontwerpraadsbesluit.

Wat zegt namelijk artikel 32 lid 3 Gemeentewet: het voorstel is aangenomen als niemand om stemming vraagt. Over welk voorstel hebben we het dan? Over het ontwerpraadsbesluit.

Verder zegt artikel 32 (lid 2) dat de aanwezige raadsleden bij een hoofdelijke stemming hun stem “voor” of “tegen” uitbrengen.

“Voor” of “tegen” wat precies?

Een ontwerpraadsbesluit moet dus zodanig zijn ingericht dat een raadslid daar “voor” of “tegen” kan zijn. Waarna het aldus ontstane raadsbesluit voor het college uitvoerbaar is.

Een raadslid kan “voor” of “tegen” een ontwerpbesluit zijn dat luidt “geen wensen of bedenkingen te hebben tegen de voorgenomen verkoop van het voormalige gemeentehuis.”

Wil de raad die wensen of bedenkingen wél aan het college meegeven, dan kan dat uiteraard. Het staat elk raadslid immers vrij om via het indienen van amendementen te komen tot het door de raad vaststellen van een of meer wensen of bedenkingen.

Een raadslid kan niet “voor” of “tegen” een ontwerpraadsbesluit zijn dat luidt “wil de raad zijn wensen of bedenkingen formuleren tegen de voorgenomen verkoop van het voormalige gemeentehuis”.

In meerderheid “voor” dit voorstel stemmen geeft de (malle) uitkomst dat de raad zijn wensen en bedenkingen wil formuleren. Inhoudelijk is er op die manier echter geen wens of bedenking geformuleerd!

Het college kan dus ook niet aan de raad vragen of hij zijn gevoelens omtrent aangelegenheid X aan het college kenbaar wil maken.

In de eerste plaats heeft de raad geen gevoelens. In de tweede plaats kan de raad hier in meerderheid wel “voor” zijn, maar dat levert nog geen enkel (raads)gevoelen op!

Op de weg van het college ligt, dat hij ontwerpgevoelens van de raad formuleert, deze giet in de vorm van een ontwerpraadsbesluit, en dit vervolgens aan de raad ter vaststelling voorlegt.

Als de raad het met de inhoud daarvan eens is, kan de raad zonder stemming het voorstel (dus: de tekst van de ontwerpgevoelens) aannemen, waarmee een raadsbesluit is genomen.

Als de raad het niet eens is met de inhoud van het ontwerpraadsbesluit, kan via amendering de tekst van het ontwerp zodanig worden bijgesteld dat uiteindelijk op maat gesneden “gevoelens van de raad” aan het college kenbaar worden gemaakt.

Rol voor de driehoek

De driehoek is bij uitstek de plaats om een noodzakelijk draagvlak te verwerven voor het vragen van aandacht hiervoor bij de ambtelijke organisatie. Bij hen moet immers het besef aanwezig zijn dat het schrijven van een raadsvoorstel uitmondt in een ontwerpraadsbesluit dat past binnen het besluitvormingssysteem van de Gemeentewet waar het gaat om de totstandkoming van een raadsbesluit. Vraag hier dus gepaste aandacht “voor”!